

Анотація до навчальної дисципліни
«Телережисура»
(для операторів)

Мета курсу – підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних працювати на всіх напрямках кінематографа і телебачення - художньому, документальному, науково-пізнавальному, вести педагогічну і наукову діяльність в цій галузі.

Міжпредметні зв'язки. Курс «Телережисура» має безпосередній зв'язок з такими дисциплінами, як: «Основи режисури», «Основи кіно телетехніки», «Режисерський практикум», «Основи телеоператорської діяльності», «Кінотелережисура», «Майстерність кіно телеоператора», «Операторський практикум» тощо.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування таких компетенцій: навчити студентів формуванню зорових образів для аудіовізуальних мистецтв, оволодіти засобами художнього вираження і методами втілення літературної першооснови - сценарію - до аудіовізуального твору; оволодіти теоретичними знаннями і навичками практичної роботи кінооператора як одного з творців фільму. Дати студентам фундаментальні знання з теорії та практики режисури телебачення, розуміння місця й ролі особистості в сучасному мистецькому процесі.

Програмні результати навчання:

знати: можливості застосування сучасної техніки, яка використовується в кінематографі і телебаченні; комп'ютерну графіку, її технологічні особливості і художні можливості; матеріали і процеси оформлення зображення на кіноплівці чи іншому носії зображення; психотехніки всіх основних видів режисерської діяльності на телебаченні; професійну режисерську термінологію. Знати і вміти використовувати основні методики режисури.

вміти: розробляти операторську експлікацію (творчий задум операторського рішення майбутнього фільму: світлові і колірні рішення павільйонних і натурних кадрів, прийоми і знімальні кошти, за допомогою яких оператор збирається вирішувати окремі епізоди і кадри фільму, список натурних місць і інтер'єрів, опис знімальної техніки і матеріалів, необхідних для зйомки) на основі режисерського постановочного сценарію і зображально-декораційного оформленого фільму; використовувати основні методики режисури; користуватися сучасною теле-, відеотехнікою й технологічними особливостями творчо-виробничого процесу на телебаченні; втілювати на відеоносіях власні творчі задуми; володіти мистецтвом і технікою художнього теле-, кіноосвітлення в павільйоні, в інтер'єрах і на натурі; мистецтвом художньої портретної кінозйомки, технікою комбінованих кінозйомок, цифрових технологій і спеціальних кінозйомок, засобами операторської знімальної техніки, відеотехніки; технікою звукової і німої репортажної зйомки.

володіти: ключовими поняттями особливостей і закономірностей професійної освіти при вивченні кінооператорської майстерності для режисера телевізійних програм; знаннями про сутність і специфіку професії кінооператора; володіти знаннями про структуру та зміст професійної

кінооператорської діяльності; володіння знаннями про культуру режисера, його компетентності; володіти знаннями про способи і форми професійної самоосвіти режисера; володіти прийомами кінооператорської майстерності, вивченими в ході навчання дисципліни і правила техніки безпеки.

Змістове наповнення навчальної дисципліни.

СТРУКТУРА СУЧАСНОГО ТЕЛЕВІЗІЙНОГО ВИРОБНИЦТВА ДЛЯ ВСІЙ ЙОГО УЧАСНИКІВ. Система розповсюдження контенту телекомпанії. «Трафік-менеджмент» телекомпанії. Схема процесу виробництва новин. Блоки новинних випусків. Ділянки в студії, необхідні для повноцінної реалізації всіх бізнес-процесів: запис зовнішніх джерел, імпорт відео з камерних носіїв, контроль і запис ефіру, накладення комп'ютерної графіки і нелінійний монтаж. Основні функції МАР. Проху-копіями і основне їх призначення – оперативне виконання монтажу без значного навантаження на мережу та монтажні комп'ютери. ОДА та ЛТО. Особливості система автоматизації управління контентом на основі програмного забезпечення італійського виробника SI Media.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ВИРОБНИЦТВА СТУДІЙНИХ ПРОГРАМ. Технології зйомки. Знімальне обладнання. Операторська техніка. Обладнання для освітлення, звукозапису. Кольорокорекція, ефекти. Розвиток студій завдяки інноваціям. Оптимізація виробництва аудіовізуального контенту за допомогою новітніх технологій. Процес та етапи формування студійних програм. Сценарна заявка. Тематичне планування. Телевізійний сценарій. Технологія виробництва: «Показова» частина, Інформаційна частина, Технічна частина, Музична частина, Кадрова частина і т.д. Показ. Запис програми або прямий ефір. Детально розписаний сценарій роздрукований для ведучої і всіх членів випускової групи (на той випадок, якщо техніка вийде з ладу). Форс мажор під час зйомки. Комплекс технічних засобів для створення ТВ-програм та здійснення ТВ-мовлення. Програмні та ретрансляторські телецентри. Склад апаратно-студійного комплексу. Апаратно-студійний блок. Робочі місця для роботи відеооператорів (камерних операторів). Стандартний перелік розкадровок. Камери з суфлер ними моніторами. Організація робочого місця промтер-оператора (суфлера). Організація робочого місця керівника ефіру – режисера.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕЛЕРЕПОРТАЖІВ СПОРТИВНИХ ПОДІЙ. Основні вимоги під час проведення спортивних трансляцій. ПТС для спорту. Необхідна кількості камер у різних точках стадіону. Міжнародні вимоги до розташування камер під час транслявання футбольних матчів. Розміщення на стадіоні телевізійних камер. Головна камера загального плану. Головна камера крупних планів. Центральна камера на полі. Камера 16-метрової лінії. Нижні польові камери. Камера зйомки LINE-UP та лави запасних. Камера загального плану стадіону. Камера для FLASH-інтерв'ю. Верхня поворотна камера. Камера для передматчевої презентації. Додаткові камерні позиції. Система «камера-павук». Місця розташування камер під час трансляцій баскетбольних змагань. План зйомок для операторів.

СТРУКТУРА ВИРОБНИЧОГО КОЛЕКТИВУ ТА ОBOB'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ТЕЛЕВІЗІЙНОГО ВИРОБНИЦТВА. Два типи колективів (команди), які забезпечують процес телевізійного виробництва. Виробничі завдання та сфери відповідальності учасників виробничої команди. Певний розподіл режисерів на телебаченні: головний режисер каналу, режисер-постановник, режисер прямого ефіру, режисер-монтажу, асистент режисера. Оператор-постановник. Звукооператор. Звукорежисер. Оператори відеоапаратної. Освітлювач. Редактор тощо. Режисери на знімальному майданчику. Управління звуком на знімальному майданчику. Управління світлом на знімальному майданчику. Сучасні телевізійні камери, режисерські та операторські мікшерні пульти тощо.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЕРЕСУВНИХ ТЕЛЕВІЗІЙНИХ СТАНЦІЙ (ПТС). ПТС. Відсіки для роботи відеорежисера, звукорежисера, операторів відеомагнітофонів та/або операторів відеосерверів для повторів і інженерно-технічних відсік. Структурна схема організації робочих місць у ПТС. Відповідальність режисера за формування програми. Робоча зона відео режисера. Відсік звукорежисера. Оператори ВП (асистенти режисера по відео) і серверів відео повторів. Безпосередня робота операторів відео повторів в контакт з відео режисером. Стандартний набір обладнання оператора.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ВИРОБНИЦТВА ТЕЛЕСЕРІАЛУ. Формування ідеї і написання сценарію. Підготовчий етап виробництва та набір команди. Знімальний період – етап зйомок. Етап обробки відзнятого матеріалу. Додаткові етапи процесу виробництва телевізійного серіалу. Реклама готового фільму або серіалу. Вимоги до вибору локацій. Особливості у підході до роботи з декораціями. Необхідність ознайомлення з місцями для зйомок. Знімальна група. Головні «дійові особи» (режисер, головні актори, оператор постановник, сценарист). Режисерська група; продюсерська група; операторська група (оператори, оператор-постановник); звукооператор тощо. Три знімальні цехи.

ПІДГОТОВКА, ЗЙОМКА ТА МОНТАЖ ЕКРАННОЇ РОБОТИ. Написання заявки. Робота по написанню літературного сценарію. Організація матеріалу у попередній літературній формі. Особливості написання літературного сценарію. Прояв специфіки жанру на рівні літературного сценарію. Робота із актором перед камерою. Особливості роботи диктора, коментатора, ведучого на телевізійному екрані. Створення образу. Режисер і виконавець: співіснування і творча взаємодія. Реалізація виконавцем творчого задуму режисера, виконавська творчість. Робота з оператором по підготовці до знімального періоду. Робота з виконавцем по підготовці до знімального періоду. Особливості зйомок соціологічних опитувань, інтерв'ю. Задачі перед творчою групою перед зйомками роботи. Робота з відзнятим матеріалом. Відбір дублів. Написання монтажного сценарію. Підготовка до монтажного періоду. Проведення монтажу. Оцінка виконавця власної роботи перед камерою. Оцінка професійних якостей роботи перед камерою. Робота з відзнятим матеріалом. Підбір шумів. Озвучення. Підбір музики. Начитка закадрового тексту.

Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 8 кредитів ЄКТС, загальний обсяг – 240 годин, у т. ч. – 120 години аудиторних занять і 120 години – самостійна та індивідуальна робота.

Форма семестрового контролю: 3 семестр – залік, 5 семестр - іспит.